

สมรรถนะดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง

Digital Competencies Affecting the Operational Efficiency of Education Personnel in Lampang Province

¹กานต์รัชชา ธรรมกุล, ²อัศนีย์ ณ น่าน และ ³ศศิชา วงศ์ไชย

¹Kanpitchcha Thammakul, ²Aussanee Na nan and ³Sasicha Wongchai

¹นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น

¹Master of Business Administration, Nation University

^{2,3}Lecturer of Master of Business Administration Program, Nation University

¹Corresponding Author E-mail: kanpitchcha21@gmail.com

Received November 24, 2023; Revised December 4, 2023; Accepted December 8, 2023

บทคัดย่อ

สมรรถนะดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรด้านการศึกษาที่ต้องนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง และศึกษาสมรรถนะดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปางที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลำปาง จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และด้านการใช้ดิจิทัล 2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้านความสามารถด้านการสอน และด้านความสามารถในการวางแผน 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมรรถนะดิจิทัลด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : สมรรถนะดิจิทัล; ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน; บุคลากรทางการศึกษา และจังหวัดลำปาง

Abstract

Digital competency is especially important for educational personnel to use as a tool for developing teaching and learning. This research aims to study the digital competency level of educational personnel in Lampang Province and study digital competencies that affect the work efficiency of educational personnel in Lampang Province. The sample group is educational personnel in Lampang Province who are teachers in primary schools and schools that expand educational opportunities that under the Office of the Basic Education Commission(OBEC) in Lampang Province, 335 persons. The tools that we used to collect data are from online questionnaires (Google Form) and statistics used in data analysis include frequency, percentage, median, standard deviation and simple regression analysis. The results of the research found that: 1) The overall level of digital competency of educational personnel is at a high level, when considering each aspect in order. Namely, digital literacy, In terms of adapting to digital change and digital use. 2) The overall efficiency of work of educational personnel is at a high level by sort of importance. Namely they include the use of resources in a worthwhile manner, Teaching abilities and planning ability. 3) The results of the hypothesis testing found that digital competencies in digital literacy In terms of adapting to digital change And the aspect of solving problems with digital tools affects the work efficiency of educational personnel in Lampang Province at a statistical significance of 0.01

Keyword: digital competency; operational efficiency; educational personnel and Lampang Province

บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่เรียกว่าระบบรัฐบาลดิจิทัล (พิมพ์กมล ไชยสมการ, 2562) โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา อันเนื่องจากพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เติบโตขึ้นในโลกที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ทั่วทุกที่ รวมถึงเข้ามามีบทบาทและความสำคัญในการเรียน เกิดการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการศึกษาดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ส่งผลต่อระบบการศึกษามีการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาเป็นทางเลือกในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูในฐานะที่เป็นผู้จัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ รวมถึงทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยทักษะที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ ครูยังต้องมีการสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competence) อันหมายถึงความสามารถในการผสมผสานความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เหมาะสม ปลอดภัยอย่างมีจริยธรรม (กณิษฐา ศิริศักดิ์, 2559 ; กิตติพศ โกลนสันเทียะ, 2565)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยการเน้นย้ำการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยจะเห็นได้จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2566 ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ และนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยการสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการที่คอยกำกับดูแลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กำหนดนโยบายที่สอดคล้องในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทุกระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

จังหวัดลำปาง มีหน่วยงานด้านการศึกษาย่อยใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทโรงเรียนประถมศึกษา และประเภทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยแบ่งจากการพื้นที่ในการดูแลโรงเรียนในอำเภอที่รับผิดชอบ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จำเป็นต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษา ดังนั้น เรื่องของสมรรถนะดิจิทัลของครูผู้สอน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะวัดผลเพื่อให้ได้ทราบถึงศักยภาพความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาที่เป็นครูผู้สอนของจังหวัดลำปาง ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ การจัดการเรียนสอน และผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงให้เห็นจากผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาของผู้เรียนจะเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่สามารถบอกถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

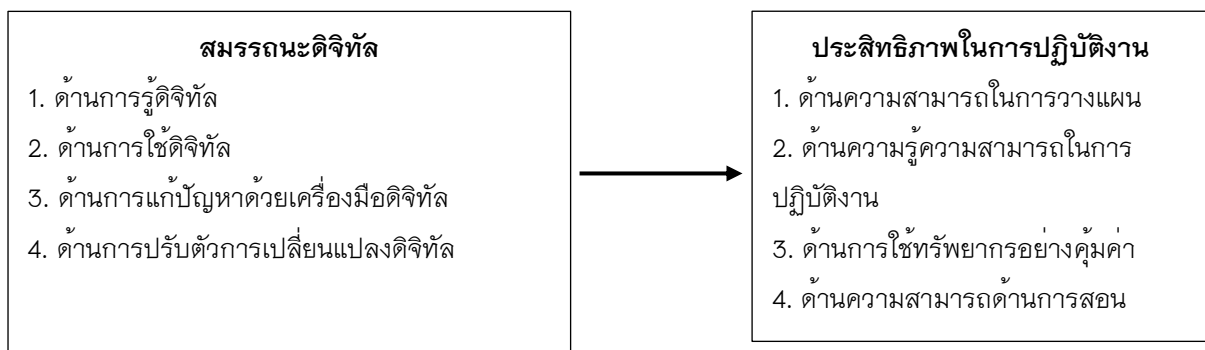
จากที่กล่าวมาข้างต้นความสำคัญของสมรรถนะดิจิทัลที่เป็นหนึ่งในนโยบายหลักด้านการศึกษานั้นเป็นผลพวงจากการพยายามปรับเปลี่ยนให้การดำเนินงานภาครัฐมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติงานอย่างครบวงจรเพื่อกลายเป็นรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากร และการนำมาใช้ปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยโดยประยุกต์ใช้หลักการและแนวคิดตามกรอบสมรรถนะดิจิทัลของสำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561) ประกอบด้วย การรู้ดิจิทัล การใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และทฤษฎีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดย พยอ มวงศ์สารศรี (2542) ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการวางแผน ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และด้านความสามารถในการให้บริการ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถนะดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรด้านการศึกษาที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดลำปาง ครอบคลุม 3 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาลำปาง เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 รวมทั้งสิ้น 2,027 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง จำนวน 335 คน ได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของ Yamane (1973) โดยสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามสัดส่วนของหน่วยงานที่สังกัด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 350 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำ Data Cleaning ตัดแบบสอบถามที่ไม่มีคุณภาพออกเหลือที่ครบสมบูรณ์ จำนวน 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.71 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามโดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและลักษณะคำตอบใช้มาตรวัด Likert Scale ที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ครอบคลุม 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอน รายได้ และพื้นที่ปฏิบัติงานโรงเรียนในสังกัด 2) สมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล 3) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการวางแผน ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และด้านความสามารถด้านการสอน

ผู้วิจัยใช้การทดสอบความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญด้านสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ด้านการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนและความสอดคล้องของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของเนื้อหา นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทดลองนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปใช้กับบุคลากรด้านการศึกษาที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.985 ซึ่งเป็นค่าที่มีมากกว่า .07 ที่สามารถนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้

งานวิจัยนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในตำแหน่งครูชำนาญการ มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 – 5 ปี รายได้ส่วนใหญ่ 15,000 – 20,000 บาท พื้นที่ปฏิบัติงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

ระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปางภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับมากเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัล และด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ตามลำดับ ดังตาราง 1

สมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการรู้ดิจิทัล	4.23	มากที่สุด
2. ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล	4.12	มาก
3. ด้านการใช้ดิจิทัล	4.09	มาก
4. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล	4.06	มาก
รวม	4.12	มาก

ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปางภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับมากเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้านความสามารถด้านการสอน ด้านความสามารถในการวางแผน และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ดังตาราง 2

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.22	มากที่สุด
2. ด้านความสามารถด้านการสอน	4.18	มาก
3. ด้านความสามารถในการวางแผน	4.17	มาก
4. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.16	มาก
รวม	4.18	มาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1. ด้านการรู้ดิจิทัล	.247	.041	.281	5.974	.000**
2. ด้านการใช้ดิจิทัล	.021	.052	.024	.399	.690
3. ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล	.143	.055	.168	2.585	.010**
4. ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล	.396	.051	.446	7.839	.000**
ค่าคงที่	.834	.118		7.049	.000

** นัยสำคัญทางสถิติ .01 * นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 3 ผลจากการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) พบว่า สมรรถนะดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านการรู้ดิจิทัล (Sig.=.000) ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล (Sig.=.000) และด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล (Sig.=.010)

ทั้งนี้สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Y = .834 + 0.247 (\text{ด้านการรู้ดิจิทัล}) + 0.396 (\text{ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล}) + 0.143 (\text{ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล})$$

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ได้แก่

ด้านการรู้ดิจิทัล เนื่องด้วยจรรยาบรรณการใช้สื่อเพื่อแสดงความคิดเห็นบนโลกดิจิทัลมีความเหมาะสม สามารถสืบค้นข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากแหล่งออนไลน์ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือสามารถใช้เทคโนโลยีด้วยความมั่นคงปลอดภัยโดยไม่ละเมิดสิทธิ์ผู้อื่น และมีความสามารถรู้เท่าทันโดยประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Techataweewan and Presetsin (2018) การรู้ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถด้านดิจิทัลในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การจัดการ การบูรณาการ การแบ่งปัน การสื่อสาร การสร้างสารสนเทศ และความรู้ใหม่โดยมีทักษะการรู้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะทางด้านอารมณ์

และทางสังคม อีกทั้ง ทักษะการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในสภาพแวดล้อมดิจิทัล โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคล จริยธรรมและมารยาทการรู้ดิจิทัลมีผลกระทบต่อกิจกรรมที่จำเป็นในการเรียนรู้ให้สำเร็จและมีระดับ ทั้งยังสอดคล้องกับวราวุฒิ มุขกระโทก และกุลจิรา รักษนคร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะดิจิทัล ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล เนื่องด้วยสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ หรือการสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างจากเดิม สอดคล้องกับ จันทรจิรา เหลลราช (2564) พบว่า การปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลที่มีต่อองค์กรส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มและแนะนำวิธีปฏิบัติที่อาจกลายเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ

นอกจากนี้พบว่าสมรรถนะดิจิทัล ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัลมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการศึกษาเช่นกัน เนื่องด้วยสามารถเลือกนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถระบุความต้องการใช้เครื่องมือดิจิทัลได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับแก้ปัญหาในการสอนได้ และบอกปัญหาทางเทคนิคในการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลได้ สอดคล้องกับประเสริฐไชย สุขสะอาด และปานจิตร หลงประดิษฐ์ (2566) ที่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า สมรรถนะด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล เป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การปรับตัวนี้จะช่วยให้ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และเจตคติในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประยุกต์ใช้กับศาสตร์วิชาชีพครูอย่างลึกซึ้ง มีทักษะการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี และยังสอดคล้องกับบัญชาลักษณ์ ลือสวัสดิ์ จอมพงศ์ มงคลวนิช และปรัชญนันท์ นิลสุข (2566) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาด้านสมรรถนะดิจิทัล วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคีรัฐ สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ครูรุ่นใหม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลเทคโนโลยีเป็นอันดับแรก เนื่องจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงโควิด 19 อันเป็นการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การศึกษายุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ดังนั้นหน่วยงานด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ควรมีการส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรในหน่วยงานจนเกิดความสามารถ และเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงาน รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำงานด้านดิจิทัล ตลอดจนพัฒนาทักษะการทำงาน ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในการนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในหน่วยงานต่อไป

2) สำหรับสมรรถนะดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัลไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง ดังนั้นหน่วยงานด้านการศึกษาในจังหวัดลำปาง จึงควรเน้นย้ำทักษะการใช้ดิจิทัลมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนหน่วยงานควรสนับสนุนการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงอุปกรณ์หรือเครื่องมือดิจิทัลในการปฏิบัติงานได้เหมาะสมตามบริบทขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาในหน่วยงานอื่น นอกจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาทิ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเอกชน และหรือสถาบันการศึกษาในระดับอื่น ๆ เพื่อให้ทราบสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา

2) ควรศึกษาแนวทางในการส่งเสริมหรือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรด้านการศึกษาเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กณิชา ศิริศักดิ์. (2559). การวิจัยหลักสูตรวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กิตติพงศ์ โกนสันเทียะ. (2565). สมรรถนะดิจิทัล สมรรถนะใหม่สำหรับครูยุคปัจจุบัน.

วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ, 22(2), 14–23.

- จันทร์จิรา เหลลาราช. (2564). การปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลและผลกระทบต่อองค์กร. *มนุษยศาสตร์สาร*, 22(1), 227-240.
- บัญชาลักษณ์ ลือสวัสดิ์, จอมพงศ์ มงคลวนิช และปรัชญนันท์ นิลสุข. (2566). รูปแบบการพัฒนาครูอาชีวศึกษาด้านสมรรถนะดิจิทัล วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคีรัฐ สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 19(1), 108 – 141.
- ประเสริฐไชย สุขสะอาด และปานจิตร หองประดิษฐ์. (2566). ความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 10(1), 1 – 17.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2542). *องค์การและการจัดการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาฯ.
- พิมพ์กมล ไชยสมภาร. (2562). การนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรารุณ มุขกระโทก และกุลจิรา รัชชนคร. (2566). สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(17), 68-79.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.
- Techataweewan, W. and Prasertsin, U. (2018). Development of digital literacy indicators for Thai undergraduate students using mixed method research. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 39(2), 215-221.